

REPUBLIKA CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

BILTEN

15 – 2008 Živa stoka

AGRARNI MARKETINŠKI INFORMACIONI SISTEM
CRNE GORE

9. april 2008. Vol. 3, Broj 15

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore www.minpolj.vlada.cg.yu
www.amiscg.org

Ponuda na stočnim pijacama	2-3
Pregled cijena žive stoke	3-7
Nastanak i podjela rasa	8

PONUDA NA STOČNIM PIJACAMA

Jagnjadi najviše u Beranama

U toku prethodne nedjelje najviše jagnjadi je ponuđeno na pijaci u Beranama (65 grla sa cijenom od 2,4 do 2,8€/kg žive mjere) dok je najviša cijena bila u Podgorici od 3 do 3,2€/kg žive mjere a u ponudi je bilo 35 grla.

Stočna pijaca u Nikšiću je i dalje slaba. Kada je riječ o jagnjadima, ponuđeno je 15 grla po cijeni od 2,8 do 3€/kg žive mjere. Slaba ponuda jagnjadi je bila i u Bijelom Polju, ponuđeno je 18 grla sa cijenom od 2,5 do 2,65€/kg žive mjere dok u Pljevljima u ponudi nije bilo jagnjadi.

Na pijaci u Baru u ponudi je bilo 20 jaganjaca sa cijenom od 3€/kg žive mjere.

Bar

Tokom ove sedmice bila je dobra ponuda jagnjadi na farmama, ali niska tražnja od strane trgovaca, pa je i ukupan obim trgovine dosta mali, što je i karakteristično za ovo doba godine.

Cijene su ove nedjelje bez bitnijih promjena.

Berane

Ove nedjelje na stočnoj pijaci u Beranama bila je dobra ponuda svih vrsta i

kategorija žive stoke. Cjenovni trend i tražnja su ostali na nivou od prošle sedmice.

Najbolja ponuda je bila kod kategorija teladi, prasadi, jagnjadi, priplodnih ovaca i priplodnih krava (melezi).

Nikšić

Na stočnoj pijaci u Nikšiću je loša ponuda žive stoke. Ponuđeno je 5 koza sa jaradima, po cijeni od 120€/grlu, 1 june do 300 kg, dvije priplodne krave i 11 pra-

sadi od 20-25 kg žive mjere, po cijeni od 2,5€ po kg. Prodaja se i dalje vrši uglavnom na farmama, a cijene su na prošlonedjeljnom nivou. Primijećen je samo blagi rast cijene priplodnih ovaca, a ona se kretala oko 140€ za ovcu sa jednim jagnjetom, ili oko 200€ za ovcu sa dva jagnjeta.

Pljevlja

Na pijacama u Pljevljima i dalje loša ponuda stoke. Trgovina se uglavnom, obavlja na farmama. I dalje je velika potražnja priplodnih krava i steonih junica. Cijene su bez bitnijih promjena, a uzete su od farmera.

Bijelo Polje

Ovonedjeljne cijene i ponuda su bile slične prošlonedjeljnim, ali je primjetan trend rasta ponude jagnadi, čija se prodaja odvijala kako na pijaci tako i na farmama.

Podgorica

Nešto bolja ponuda i tražnja stoke na podgoričkoj stočnoj pijaci u odnosu na prethodni ponedjeljak. I dalje su najprodavanija prasad po cijeni od 2,2 do 2,6€ po kg žive mjere i bilo ih je oko 70 grla. Jagnjadi je također bilo nešto više, 35 grla po cijeni od 3 do 3,2€ po kg žive mjere. I ovog ponedjeljka na prodaju su bila i jarad (domaći uzgoj) po prosječnoj cijeni od 3,2€ po kg žive mjere.

REPUBLIKA CRNA GORA MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

IZVJEŠTAJ O CIJENAMA ŽIVE STOKE

Datum prikupljanja podataka: 3. – 9. 4. 2008. godine
Izveštaj sastavila: Služba za selekciju stoke RCG

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
1	Telad 80-160 kg SIM kg	~	2.40 (2.40-2.60)	2.50 (2.50-2.60)	~	2.60 (2.60-2.70)	3.00 (2.70-3.00)	2.63 (2.55-2.73)
2	Telad 80-160 kg kg	2.60 (2.40-2.70)	2.40 (2.40-2.60)	2.30 (2.20-2.50)	2.90 (2.80-3.00)	2.50 (2.20-2.60)	3.00 (2.80-3.10)	2.62 (2.47-2.75)
3	Junad do 300 kg kg	2.00 (1.90-2.20)	~	1.60 (1.50-1.70)	2.00 (1.90-2.10)	1.60 (1.60-1.80)	2.00 (2.00-2.20)	1.84 (1.78-2.00)
4	Junad preko 300 kg kg	~	1.50 (1.50-1.50)	~	1.65 (1.50-1.75)	~	~	1.58 (1.50-1.63)
5	Krave za klanje SIM kg	~	1.00 (1.00-1.20)	~	~	~	~	1.00 (1.00-1.20)
6	Krave za klanje kg	0.80 (0.80-1.10)	0.80 (0.80-1.00)	0.80 (0.80-1.00)	0.85 (0.70-1.10)	1.00 (0.90-1.10)	0.80 (0.70-0.90)	0.84 (0.78-1.03)
7	Prasad kg	2.50 (2.50-2.50)	2.50 (2.50-2.50)	2.50 (2.50-2.70)	2.40 (2.20-2.50)	2.50 (2.50-2.50)	2.30 (2.20-2.60)	2.45 (2.40-2.55)
8	Jagnjad kg	3.00 (3.00-3.00)	2.50 (2.40-2.80)	2.60 (2.50-2.65)	2.90 (2.80-3.00)	~	3.10 (3.00-3.20)	2.82 (2.74-2.93)
9	Šilježad kg	~	~	~	2.50 (2.40-2.60)	~	~	2.50 (2.40-2.60)
10	Ovnovi kg	~	3.00 (3.00-3.00)	~	~	~	~	3.00 (3.00-3.00)
11	Jarad kg	~	~	2.30 (2.30-2.60)	~	~	3.20 (3.20-3.40)	2.75 (2.75-3.00)

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
12	Priplodne ovce grlo	~	130.00 (130.00-150.00)	115.00 (90.00-130.00)	140.00 (130.00-150.00)	120.00 (120.00-120.00)	110.00 (100.00-150.00)	123.00 (114.00-140.00)
13	Priplodne koze grlo	~	150.00 (130.00-200.00)	~	110.00 (100.00-120.00)	~	85.00 (70.00-130.00)	115.00 (100.00-150.00)
14	Priplodne junice SIM grlo	~	~	~	~	1,100.00 (1,100.00-1,200.00)	~	1,100.00 (1,100.00-1,200.00)
15	Priplodne junice HF grlo	~	~	~	1,200.00 (800.00-1,400.00)	~	800.00 (800.00-800.00)	1,000.00 (800.00-1,100.00)
16	Priplodne junice Smeđa grlo	~	~	~	~	1,000.00 (900.00-1,100.00)	~	1,000.00 (900.00-1,100.00)
17	Priplodne krave HF grlo	750.00 (750.00-750.00)	~	~	1,200.00 (800.00-1,400.00)	~	750.00 (600.00-980.00)	900.00 (716.67-1,043.33)
18	Priplodne krave Smeđa grlo	~	~	~	~	~	840.00 (800.00-1,500.00)	840.00 (800.00-1,500.00)
19	Priplodne krave Melez grlo	~	650.00 (450.00-1,100.00)	750.00 (600.00-1,100.00)	600.00 (400.00-800.00)	700.00 (650.00-750.00)	650.00 (600.00-870.00)	670.00 (540.00-924.00)

*Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 31.3-6.4.2008. godine

Jedinica mere din/kg			Težina/ uzrast	Rasa	Centralna Srbija										Vojvodina						Dominantna cena Srbija		
					Beograd	Obrenovac	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš - Beljin	Pirot	Požarevac	Smederevo	Osipaonica	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo		Sombor	S.Mitrovica
Dviske	Jagnjad	sve	140	---	---	120	130	135	130	---	---	---	---	---	130	---	135	---	---	120	---	---	130
		sve	200	190	170	180	190	180	190	---	---	---	---	---	180	190	200	---	---	180	190	180	---
Jarići	Junad	sve	---	---	---	150	---	145	140	---	---	---	---	---	140	170	170	---	---	170	160	160	---
		HF	---	---	120	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	100	---	---	---
Junad	Junad	do 300 kg	130	---	---	150	130	125	120	130	---	---	---	---	125	130	---	---	---	---	135	---	---
		>480 kg	sve	120	120	120	130	---	---	110	125	---	---	---	---	120	120	---	---	130	130	---	120
Koze	Krave za klanje	sve	90	---	---	80	---	---	100	---	---	---	---	---	80	75	---	---	80	80	80	---	---
		HF	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	70	---	---	80	---	---
Krave za klanje	Krave za klanje	SM	90	---	---	90	90	---	80	80	---	---	---	---	75	84	---	---	80	95	---	---	---
		>130 kg	sve	85	---	70	70	90	70	---	---	---	---	---	80	---	80	---	---	75	80	---	70
Ovca	Ovci za priplod	sve	110	100	100	100	110	110	90	80	---	---	---	---	100	90	90	---	---	90	90	---	80
		sve	140	120	110	110	---	---	---	---	---	---	---	---	120	120	---	---	---	---	140	---	---
Prasad do 15 kg	Prasad do 25 kg	sve	120	130	130	---	---	140	120	140	---	---	---	---	150	140	150	---	---	120	120	---	120
		sve	110	120	130	130	125	110	130	---	---	---	---	---	150	130	150	---	---	110	110	120	120
Priplodne junice	Priplodne krave	sve	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	120	---	---
		HF	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	100	---	---
Priplodne krave (din/grlu)	Šilježad	SM	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	170	---	---	---	110	---	---
		sve	140	---	130	160	160	140	---	---	---	---	---	---	120	---	150	---	---	140	130	150	---
Telad	Telad	80-160 kg	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
		80-160 kg	210	200	220	205	200	200	200	170	---	---	---	---	---	---	210	200	---	200	230	200	220
Tovljeni	Tovljeni	80-130 kg	100	110	90	100	---	---	90	---	---	---	---	---	100	110	100	---	---	100	90	85	100
		>130 kg	sve	90	100	80	80	---	80	---	---	---	---	---	90	100	90	---	---	95	---	80	90

Izvor: STIPS

Cijene su izražene u dinarima. (1Euro = 82 dinara)

Prikaz cijena u kn/kg za grupu proizvoda / Stočni sajam-livestock market

Prices for product group

U razdoblju: od 31.03.2008. do 06.04.2008. (14. tjedan 2008.)

Uspoređeno s razdobljem: od 17.03.2008. do 23.03.2008. (12. tjedan 2008.)

Hrvatska			
Proizvod	Tip	Cijena	Razl.
tele simental (80-160 kg)-calf .	1.Min	20,00	0,00
	2.Max	32,00	0,00
	Prosjek	24,03	-0,11
tele holstajn (80-160kg)-calf .	1.Min	17,00	0,00
	2.Max	26,00	0,00
	Prosjek	23,43	-0,15
junica simental (za klanje)-heifer .	1.Min	10,00	1,00
	2.Max	12,00	-1,00
	Prosjek	11,53	0,28
junica holstajn (za klanje)-heifer .	1.Min	9,00	0,00
	2.Max	10,00	0,00
	Prosjek	9,00	-0,50
bik simental (>450kg)-beef .	1.Min	10,00	0,00
	2.Max	18,00	2,00
	Prosjek	12,73	-0,03
bik holstajn (300-450 kg)-beef .	1.Min	10,00	0,00
	2.Max	12,00	0,00
	Prosjek	10,76	-0,74
krava simental (za klanje)-cow .	1.Min	4,00	0,00
	2.Max	10,00	2,00
	Prosjek	6,28	0,40
odojak (25-35 kg)-piglets .	1.Min	7,00	-1,00
	2.Max	20,00	0,00
	Prosjek	12,05	1,22
svinja (80-120 kg)-pig .	1.Min	7,00	0,00
	2.Max	11,00	-1,00
	Prosjek	7,95	0,05
krmača (za klanje)-sow .	1.Min	3,00	-2,00
	2.Max	8,00	0,00
	Prosjek	5,88	-0,07
janjad-lambs .	1.Min	18,00	0,00
	2.Max	40,00	0,00
	Prosjek	25,91	-0,15
ždrijebe-foal .	1.Min	11,00	0,00
	2.Max	13,00	2,00
	Prosjek	12,00	1,00
konj-hors .	1.Min	9,00	0,00
	2.Max	9,00	-1,00
	Prosjek	9,00	-0,50

Cijene su izražene u kunama. (1Euro = 7,3 Kuna)

Izvor: TISUP

COMMISSION EUROPEENNE		CENE STOKE ZA KLANJE U EU																				Datum										
Direction générale de l'Agriculture		CENE NA TRŽIŠTU ZEMLJE ČLANICE																				od : 24.03.08										
D2. Viandes bovine, porcine, ovine et aviculture		PRIX DE MARCHÉ - ETATS MEMBRES																				do : 30.03.08										
		MARKET PRICES - MEMBER STATES																														
(EURO/100kg PCIVM)		BE	BG	CZ	DK	DE	EE	GR	ES	FR	E	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	EU	Promena poslednji		
Junad U2	323.4	3019	340.5	333.1	309.7	470.9	330.9	352.0	328.8	402.7			240.9			348.9			340.1	327.1	295.7	346.1		297.5	256.7		331.6	381.1	368.7	192		
Junad U3	296.1	303.5	343.1	330.2		408.1	324.8	338.0	329.7	393.6						331.2			327.2	328.5	269.8	344.8		300.0			330.2	310.5	343.8	0.24		
Junad R2	284.7	289.7	321.5	327.3	277.1	407.5	308.4	319.0	323.2	346.6						245.8	323.2	234.8	291.7	381.7	252.3	340.3		199.3	281.5	267.8	332.7	323.9	302.6	333.6	2.23	
Junad R3	358.1	250.5	366.1	327.0	322.5	411.4	306.6	310.0	325.0	362.8			233.7	259.5	323.4			358.3	291.1	322.1	258.2	338.5		175.2	294.7	342.9	322.1	303.9	316.6	0.38		
Junad Q2	247.9	232.6	289.7	316.5	293.2	226.4	391.0	242.1	279.0	316.8	282.5	282.0	210.5	259.4	301.2	245.5	358.3	306.5	290.9	246.0	332.2		197.7	289.7	252.9	286.9	311.7	282.8	280.9	3.64		
Junad Q3	237.5	237.8	272.4	306.4	294.7		367.8	283.5	274.0	316.1	280.3	282.0	216.3	247.6	284.3	247.3	358.3	278.3	306.4	248.5	320.1		186.7	275.3	254.0	291.5	313.3	285.2	286.0	0.58		
Junad	292.8	236.6	286.3	316.9	316.7	228.3	384.9	316.5	320.3	324.4	376.2	282.0	213.9	255.6	334.1	244.5	358.3	300.4	322.6	251.1	337.9		185.5	280.7	260.4	292.3	316.7	295.4	325.1	1.37		
Bikovi R3	279.2		297.7							246.0	312.2				254.0				270.5	243.5				177.3	277.7		302.3		263.4	-0.22		
Bikovi	279.2		297.7							246.0	312.2				254.0				270.5	243.5				177.3	277.7		302.3		263.4	-0.22		
Goveda U2										342.0	325.5								382.6										320.8	5.55		
Goveda U3										342.0	327.0								351.2										321.4	330.0	-0.50	
Goveda U4										321.0	326.8								385.0										316.2	321.3	-0.99	
Goveda R3										310.0	322.7								326.9										324.3	316.5		
Goveda R4										299.0	322.8								332.0										311.1	316.0	1.23	
Goveda Q3										261.0	312.2								284.0										312.1	299.5	299.1	0.18
Goveda Q4										275.0	312.9																		301.8	306.2	307.2	0.88
Goveda										269.0	319.0								341.3										311.5	311.8	311.9	0.55
Krave R2	273.7									318.0	222.1								214.8										259.0	279.7	-2.12	
Krave R3	263.4	2319	283.7	273.9						207.9	321.0	282.3	230.8						276.1	254.6	231.4	222.5		191.8	169.5	208.1		291.7	268.9	279.3	0.74	
Krave R4	227.3	2813	275.6							249.0	308.0	280.7							287.1	254.1	229.6			201.5	176.4	208.4		261.3	264.8	262.4	1.23	
Krave Q2	244.9	207.5	232.7	252.8	153.3	163.1	163.8	273.0	265.2	216.8									241.7	227.8	200.3	200.7		170.8	161.7	193.7		275.6	228.0	231.2	-0.52	
Krave Q3	238.9	168.7	203.5	252.7	263.0	148.5	165.5	163.4	277.0	273.6	203.1								254.2	231.2	210.7	199.2		169.8	169.7	166.4	211.3	281.1	235.7	246.3	-0.33	
Krave Q4	230.1	169.2	247.2	267.1	144.1					174.8	268.0	274.9							257.4	239.1	219.0			167.9	163.1	183.7	183.6	254.8	244.6	243.5	1.02	
Krave P2	202.9	168.1	175.9	177.9	205.6	143.9				117.7	231.0	230.9	191.8	167.0	170.9	183.4	213.9	173.7	207.6	211.5	178.2	163.7		164.2	162.3	142.3	171.9	195.3	185.4	196.3	-0.75	
Krave P3	162.7	164.6	217.5	219.6	142.9	163.1	162.9	259.0	262.9	164.9	167.0	172.2	189.2	224.6	113.4				229.3	217.5	166.7			147.8	160.7	159.2	185.9	247.8	214.3	223.1	-1.23	
Krave	237.1	168.3	207.9	218.5	253.8	145.6	165.9	164.6	277.0	287.4	166.8	167.0	161.4	166.3	281.2	162.6	220.1	245.7	238.8	207.5	172.3		167.1	162.9	166.5	176.1	249.8	231.9	238.9	-0.26		
Junice U2	326.0									354.7	387.0	329.5	425.9						293.5									273.7	320.8	381.3	-3.82	
Junice U3	306.5									355.0	382.0	331.0	423.4						284.7	306.2	242.3							278.7	311.1	320.3	-2.70	
Junice R2	282.0									401.0	300.5	336.0	324.9	397.1					295.7	237.1	341.2							280.5	232.2	316.4	-2.36	
Junice R3	246.5									404.9	335.8	336.0	325.7	390.9					286.5	232.4								285.0	229.0	337.2	-1.25	
Junice R4										264.7	340.0	325.5							273.7	228.4								264.0	305.4	316.8	2.62	
Junice Q2										216.1	251.2	254.6	177.0	312.5	253.9				246.2	212.2	336.0			195.9	247.1	206.3	253.3	274.9	293.5	262.7	-0.42	
Junice Q3										216.6	266.5	263.6	200.4	382.6	293.2	293.0	316.4	251.3	244.0	201.4	216.7	272.2			198.5	244.5	206.6	245.1	300.9	301.3	274.6	-0.71
Junice Q4										218.0	274.3	265.6	179.3						244.0	193.4	237.9					195.3	253.7	197.4	214.6	297.7	301.9	-0.58
Junice	286.2									229.7	296.2	267.9	172.2	391.4	332.4	351.2	322.2	401.7	244.0	201.1	221.6	319.5	179.5	195.6	260.6	216.5	237.5	305.6	306.9	323.8	-1.06	
Použice	256.1	219.9	246.2	272.5	286.2	188.0	361.8	299.9	289.6	310.2	348.1	236.0	200.0	227.2	303.2	187.0	286.0	250.4	291.2	230.3	288.6		175.7	248.8	210.3	245.9	289.9	292.3	283.0	0.25		
Promena poslednja nedelje		0.0	-1.3	-1.5	12.7	-0.4	4.9	-1.0	-0.8	-0.6	2.4	16		3.6	-2.9	14	14		-0.9	17	0.7	0.3	-3.6	-6.8	-0.8	0.6	-6.5	0.0	0.25			

Izvor: EU Komisija

NASTANAK I PODJELA RASA

Vrstu čine sve životinje istog roda sličnih morfoloških i fizioloških karakteristika koje se mogu međusobno pariti dajući neograničeno plodno potomstvo.

Goveda su vrsta koja unutar sebe ima veliki broj stvorenih rasa, tačnije 277.

Rasa je grupa životinja sa određenim brojem zajedničkih osobina koje se prenose na potomstvo.

Rase su nastale pod različitim uticajem klimatskih faktora, uslova života, upotrebe i iskorišćavanja, prirodne i vještačke selekcije i sposobnosti razvoja pojedinih grupa životinja.

Rase su nastale tako što su se unutar iste vrste životinja formirale grupe koje su zbog zajedničkog porijekla, istih uslova okoline slične u rasnim oznakama i morfološkim svojstvima. Ova svojstva životinje iste rase sigurno prenose na potomstvo. Čovjek je igrao ključnu ulogu u formiranju rasa poznavanjem osnovnih načela odabiranja, primjenom ukrštanja i drugih zootehničkih mjera.

Rase imaju svoje rasne karakteristike kao što su boja dlake, prisustvo i odsustvo rogova, oblik glave i druge.

Rase se dijele prema uticaju čovjeka na njihov razvoj na: primitivne, plemenite i prelazne.

Primitivne rase (buša, podolsko i kolumbarsko goveče) su nastale pod uticajem faktora okoline i prirodne selekcije.

Plemenite rase (holštajn frizijska, smeđa, simentalaska, sivo tirolska i druge) su nastale planskim i sistematskim radom čovjeka koji je odabirao najkvalitetnija grla, smišljenim parenjem, pravilnom ishranom i njegom, ali i ukrštanjem. Ove rase vode porijeklo od primitivnih rasa.

Prelazne rase (crveno poljsko, domaće šareno, gatačko goveče) su nastale ukrštanjem primitivnih sa plemenitim rasama.

Rase se prema tome kakve proizvodne potencijale posjeduju, dijele na:

- **rase za proizvodnju mlijeka (holštajn frizijska)**
- **rase za proizvodnju mesa (šarole, limuzin, aberdin)**
- **kombinovane rase (simentalska, smeđa).**

Rase se dijele i prema nadmorskoj visini na planinske i nizijske, prema boji na jednoboje i šarene, prema prisustvu rogova na šute i rogate

Unutar rase može postojati više sojeva. Soj je niža jedinica i označava grupu životinja koja se razlikuju od druge grupe u jednoj ili nekoliko osobina. Tako kod buše imamo crni, plavi, sivi i crveni soj.